

Biuletyn Informacyjny

Kwartalnik VI

Nr 2/2025

Warszawa, 2025

W numerze

Słowo wstępne	2
IV posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN	3
Posiedzenie Nadzwyczajnej Komisji Sejmu RP do spraw ochrony zwierząt	8
Wydarzenia	10
Profesor Joanna Barłowska doktorem honoris causa Politechniki Bydgoskiej	12
Jubileusz 70-lecia Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie	14
Konferencje i warsztaty	18
Tytuły i stopnie naukowe	34
Dr hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW (1977-2025) – wspomnienia z Alma Mater	37
<i>Pro memoria</i>	40
Kalendarium konferencyjne	46

Słowo wstępne

Szanowni Państwo,

ostatnio okładki naszego kwartalnika projektowane są ze wsparciem sztucznej inteligencji. Uległem tej modernistycznej pokusie, przygotowując wstęp do tego numeru. A zatem oddaję głos AI: *z radością przekazujemy w Państwa ręce kolejny numer Biuletynu Informacyjnego Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk. Naszym celem jest nie tylko informowanie o bieżącej działalności Komitetu, ale także inspirowanie do dalszego rozwoju badań i współpracy w obszarach zootechniki i akwakultury...*

Nawiązując do informowania o bieżącej działalności, winien jestem Państwu podziękowania, szczególnie władzom Wydziałów, za zaangażowanie w trwającą wciąż batalię nadania uprawnień zawodowych zootechnikom i ichtiologom. Słowa wdzięczności kieruję do Państwa pracujących nad kolejnymi stanowiskami i opiniami Komitetu dotyczącymi procedowanych projektów ustawy o ochronie zwierząt.

Ostatnie miesiące były czasem ważnych naukowych debat. W tym numerze znajdzie Państwo relacje z niektórymi tych spotkań. Korzystając z okazji, ponawiam apel redakcji o przysyłanie informacji o zakończonych konferencjach. To nie jest tylko namiastką dla nieobecnych, lecz także docenienie trudu i sukcesów organizatorów.

Pozostając poza strefą AI, mam kilka refleksji z ostatniego posiedzenia Rady Przewodniczących Komitetów PAN. Wstępem do ożywionej dyskusji były referaty pt. *Ewaluacja jednostek naukowych – ewolucja czy rewolucja* (prof. Marek Figlerowicz z IChB PAN w Poznaniu) oraz *Zamierzone i niezamierzone organizacyjno-funkcjonalne zmiany i ich konsekwencje – czyli hydra lernejska w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (prof. Ewelina Cała-Wacinkiewicz (WPiA Uniwersytetu Szczecińskiego)). Generalnie, była to krytyka obowiązującej ustawy. Jednym z największych zagrożeń edukacyjnych jest nadmierne i nieuzasadnione tworzenie kierunków studiów w uczelniach bez odpowiedniej kadry i dostatecznej infrastruktury badawczej. To szczególnie groźne w kontekście niżu demograficznego. Zwracano uwagę na wady obecnego systemu ewaluacji. Należy podkreślić, że gremia ministerialne mają do oceny ok. 1 mln (!) osiągnięć. Czy ta skala jest konieczna? Dodajmy, że towarzyszą jej także długotrwałe wysiłki przełożonych jednostek naukowych związane z „efektywną gospodarką slotową”. W dyskusji wskazywano także wiele przykładów nadużyć w nauce, zarówno tych indywidualnych, jak i instytucjonalnych. Stwierdzenia te były dobrze udokumentowane. W tym kontekście do miana paradoksu urasta fakt bardzo długich konsultacji projektu ustawy 2.0. Wiele wskazuje, że „biologia hydry lernejskiej” będzie w najbliższych miesiącach przedmiotem debat. Tu zapewne nie możemy liczyć na wsparcie sztucznej inteligencji.

Trudno uciec przed oczywistością, zaczęły się wakacje. Życzę więc dobrego wypoczynku.

Tomasz Szwaczkowski

IV posiedzenie plenarne Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN

Pierwszym punktem posiedzenia, odbywającego się 15 maja w Pałacu Staszica był referat „Informacja o sekwencjach zasobów genetycznych w centrum debaty między-rządowej: konsekwencje dla użytkowników”, który wygłosiła dr hab. Elżbieta Martyniuk, prof. SGGW. Konwencja o Różnorodności Biologicznej ma trzy cele:

- ochrona różnorodności biologicznej,
- zrównoważone użytkowanie jej elementów,
- uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych.

Odnotowywano wiele przypadków biopiractwa, czyli wykorzystania zasobów genetycznych, komercjalizacji, odnoszenia korzyści finansowych z zasobów, które należały do innego państwa. Przyjęta w 1992 roku Konwencja miała przeciwdziałać nieuczciwemu wykorzystaniu zasobów genetycznych. Artykuł 3 Konwencji mówi o suwerennych prawach kraju wobec swoich zasobów. Artykuł 15 wskazuje natomiast, jak to wykonać. Trzeba posiadać dwa dokumenty: wcześniejszą zgodę na wykorzystanie zasobów oraz umowę, w której będzie określone, jak będą dzielone korzyści z wykorzystania zasobów. Aby kraje mogły łatwiej wdrożyć ten system, opracowano wytyczne, które nie do końca spełniły swoją funkcję. Kraje rozwijające się dążyły do ustanowienia nowego prawa międzynarodowego, które po 7 latach negocjacji, zostało zawarte w tzw. protokole z Nagoi. Protokół z Nagoi realizuje wyłącznie trzeci cel Konwencji i wraca do koncepcji umowy bilateralnej, między użytkownikiem zasobów i krajem, który tych zasobów dostarcza. Umowa zawiera informacje, jaki jest cel pozyskania zasobów, co można pozyskać, gdzie, kiedy, w jakich ilościach. Zgody takiej udziela właściwa władza krajowa.

W dalszej części swojej wypowiedzi profesor Martyniuk wskazała na problemy wynikające ze stosowania Konwencji i Protokołu z Nagoi: brak kompleksowych przepisów w wielu krajach, trudności w dostępie do informacji, zróżnicowane procedury wdrażania Protokołu w poszczególnych krajach, trudności z wykonaniem krajowych procedur dostępu i podziału korzyści (ABS), obciążenie administracyjne dla właściwej władzy krajowej, kosztowne kontrole użytkowników.

Następnie omówiła problem dzielenia się korzyściami z wykorzystania informacji o sekwencji cyfrowej (DSI), m.in.: powinny być one dzielone uczciwie i sprawiedliwie; DSI o zasobach genetycznych i odrębne praktyki w ich wykorzystaniu wymagają odrębnego rozwiązania w celu podziału korzyści; potrzeba deponowania DSI o zasobach genetycznych, wraz z informacjami o ich pochodzeniu geograficznym w publicznych bazach danych; wielostronny mechanizm dzielenia się korzyściami wynikającymi z wykorzystania DSI o zasobach genetycznych ma potencjał.

Na zakończenie wskazała na najtrudniejsze sprawy do uzgodnienia w najbliższym czasie: rozwiązania hybrydowe – system bilateralny i wielostronny oraz potencjalne objęcie mechanizmem wielostronnym także instytucji naukowych, komercjalizujących wyniki badań.

Po wygłoszonym referacie odbyła się dyskusja, w której wzięli udział: dr hab. Maciej Murawski, prof. URK, prof. dr hab. Emilia Bagnicka, prof. dr hab. Maria Siwek-Gapińska, prof. dr hab. Jan Udała, prof. dr hab. Stanisław Kondracki i prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski. Przewodniczący KNZiA podziękował prof. Elżbiecie Martyniuk za niezwykle interesujący referat, a dyskutantom za cenne uwagi. Następnie ogłosił krótką przerwę.

W części ogólnej Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski poinformował, że 1 kwietnia 2025 r. odbyło się w Sejmie posiedzenie Komisji Nadzwyczajnej do spraw ochrony zwierząt, dotyczące dobrostanu ryb hodowlanych w kontekście obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 700). W posiedzeniu tym wzięli udział przedstawiciele Komisji Akwakultury KNZiA: prof. dr hab. Zdzisław Zakęś i mgr Jerzy Czyżak.

Następnie Przewodniczący poinformował, że Kancelaria Sejmu, zwróciła się do Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN oraz Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu PAN o opinię w sprawie obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt, oraz zmianie niektórych innych ustaw (Druk nr 700) oraz projektów ustaw zawartych w Druku 260, 260A, 350, 442, 608, 703, 729, 835,

836 i 837. Opinie dotyczące tych projektów przygotował Zespół Ekspertów z obu Komitetów w składzie:

- prof. dr hab. Monika Bugno-Poniewierska,
- dr hab. Paulina Jawor, prof. uczelni,
- prof. dr hab. Roland Kozdrowski,
- dr hab. Maciej Murawski, prof. uczelni,
- prof. dr hab. Wojciech Niżański,
- prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk,
- dr inż. Mateusz Rawski,
- prof. dr hab. Tadeusz Stefaniak,
- prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski,
- prof. dr hab. Piotr Ślósarz,
- prof. dr hab. Renata Urban-Chmiel.

Przewodniczący KNZiA poinformował, że opracowane ekspertyzy spotkały się z akceptacją Dziekana II Wydziału – prof. dr hab. Krzysztofa W. Nowaka, czł. koresp. PAN oraz Przewodniczącego Rady Kuratorów II Wydziału – prof. dr hab. Romualda Zabielskiego, czł. koresp. PAN. Przewodniczący prof. Tomasz Szwaczkowski podziękował za pracę nad przygotowaniem opinii członkom zespołu ekspertów, wskazując na szczególną rolę prof. dr hab. Bogumiły Pilarczyk. Przekazał także podziękowania Pani Profesor od prof. dr hab. Wojciecha Niżańskiego przewodniczącego Komitetu Nauk Weterynaryjnych i Biologii Rozrodu.

Następnie głos zabarała Profesor Bogumiła Pilarczyk, która przypomniała najważniejsze założenia poszczególnych projektów zmian do Ustawy o ochronie zwierząt i stanowisko KNZiA zaprezentowane w przesłanej do Sejmu opinii. Pełen tekst przygotowanej opinii znajduje się na stronie Sejmu RP: <https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/opinieProcLeg.xsp?nr=700&vw=3>.

Głos w dyskusji zabrali: prof. dr hab. Monika Bugno-Poniewierska, prof. dr hab. Stanisław Kondracki i prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski.

Następnie Przewodniczący prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski poprosił prof. dr hab. Krystynę Demską-Zakęś o przedstawienie wniosku Komisji Nagrody KNZiA PAN dotyczącej przyznania Nagrody w 2025 roku. W 2025 roku zostały zgłoszone dwa wnioski:

- wniosek nr 1 zgłosiła Rada Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Osiągnięciem jest podręcznik akademicki „Wprowadzenie do hodowli zwierząt” autorzy: dr hab. Andrzej Węglarz, prof. URK, prof. dr hab. Jan Szarek;
- wniosek nr 2 – podręcznik akademicki pt. „Chów i hodowla pszczoł” pod redakcją prof. dr hab. Jerzego Wilde. Wniosek o nagrodę dla zespołu w składzie:

prof. dr hab. Jerzy Wilde, prof. dr hab. Jerzy Demetraki-Paleolog, dr inż. Jakub Gąbka, prof. dr hab. Krzysztof Olszewski, prof. dr hab. Adam Roman, prof. dr hab. Adam Tofilski, zgłosiła Rada Naukowa Dyscypliny Zootechniki i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Oba złożone wnioski spełniają kryteria określone w „Regulaminie Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury”. Są to bardzo dobrze opracowane podręczniki akademickie, kompleksowo obejmujące treści merytoryczne związane z tytułową tematyką tych opracowań. Obydwa przedstawione do nagrody podręczniki są dobrze udokumentowane materiałami zestawionymi w tabelach i prezentowanymi na rysunkach oraz bardzo bogato ilustrowane materiałem fotograficznym. Obydwa oceniane podręczniki to dzieła oryginalne, stanowiące pierwsze ich wydanie.

Książka „Chów i hodowla pszczół” to nowoczesny podręcznik akademicki (ponad 500 stron), który kompleksowo omawia zagadnienia związane z pszczelarstwem. Została opracowana przez uznanych specjalistów z zakresu pszczelarstwa z całej Polski, co zapewnia jej wysoki poziom merytoryczny. Czytelnik ma możliwość dogłębnego poznania zagadnień związanych z biologią pszczół, technikami hodowlanymi, zarządzaniem pasieką i produktami pszczelimi. Podręcznik może być nie tylko cennym kompendium wiedzy dla studentów, ale także stanowi rzetelne źródło wiedzy dla hodowców praktyków, co podnosi wartość tego opracowania. Podręcznik ten wyróżnia się szczególną wartością, ponieważ pszczelarstwo odgrywa kluczową rolę nie tylko w produkcji miodu, ale również w utrzymaniu bioróżnorodności oraz w zapylaniu roślin uprawnych, co ma ogromne znaczenie zarówno dla środowiska, jak i dla rolnictwa. W dobie globalnych wyzwań związanych z wymieraniem pszczół oraz ich wpływem na ekosystemy, książka ta może przyczynić się do rozwoju nowoczesnego pszczelarstwa i wsparcia działań na rzecz ochrony tych niezwykle ważnych owadów. Interdyscyplinarne podejście i praktyczne zastosowanie sprawiają, że książka zasługuje na szczególne uznanie.

Podręcznik „Wprowadzenie do hodowli zwierząt” dostarcza rzetelnej wiedzy dotyczącej zarówno zwierząt gospodarskich, jak i utrzymywanych w ogrodach zoologicznych. Zawiera podstawy genetyki, żywienia, dobrostanu zwierząt i technologii hodowlanych. Podręcznik ma na celu zaznajomienie czytelnika z podstawowymi pojęciami i procesami zachodzącymi w produkcji zwierzęcej. Stanowi solidne kompendium wiedzy, szczególnie przydatne dla studentów kierunków zootechnicznych i rolniczych, ale również praktyki hodowlanej.

Członkowie Komisji obecni na posiedzeniu zgodnie podkreślali wysokie walory podręcznika akademickiego opracowanego pod redakcją Jerzego Wilde. Uznali, że jest to interdyscyplinarne, kompleksowe opracowanie o dużej wartości zarówno

dla środowiska naukowego, jak i praktyków pszczelarstwa i jednogłośnie postanowili, że do Nagrody Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN Komisja będzie rekomendowała podręcznik „Chów i hodowla pszczół”. Jednogłośnie postanowili również wnioskować o przyznanie wyróżnienia dla dr. hab. Andrzeja Węglarza, prof. URK i prof. dr. hab. Jana Szarka za podręcznik „Wprowadzenie do hodowli zwierząt”.

Z uwagi na brak kworum, zdecydowano, że głosowanie w sprawie Nagrody KNZiA w 2025 roku zostanie przeprowadzone drogą elektroniczną.

W następnym punkcie posiedzenia zostały przedstawione informacje przewodniczących Komisji, Sekcji i Zespołu o bieżącej pracy tych gremiów.

Przewodniczący prof. Tomasz Szwaczkowski poinformował, że w dniu 14 maja 2025 roku odbyło się spotkanie z Panem Jackiem Czerniakiem Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie uprawnień zawodowych zootechników i ichtologów. W spotkaniu wzięli udział Przewodniczący KNZiA prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski, Prezes PTZ prof. dr hab. Anna Wójcik (Sekretarz naukowy KNZiA) oraz dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii MRiRW Pan Wojciech Wojtyra i zastępca dyrektora Pani Justyna Ślusarczyk, Departament Rybołówstwa reprezentowała dyrektor Pani Magdalena Zasępa. W odpowiedzi na wniosek KNZiA PAN oraz PTZ o możliwość wprowadzenia uprawnień zawodowych, Ministerstwo przygotowało zestawienie aktualnych aktów prawnych odwołujących się do uprawnień zootechników i rybaków. Dokument ten będzie dyskutowany w gronie Dziekanów wydziałów kształcących na kierunku zootechnika i akwakultura. Planowane jest kolejne spotkanie z przedstawicielami MRiRW. Głos w dyskusji po przedstawieniu informacji o spotkaniu w Ministerstwie wzięli udział prof. dr hab. Bogumiła Pilarczyk, prof. dr hab. Stanisław Kondracki, prof. dr hab. Piotr Ślósarz, prof. dr hab. Monika Bugno-Poniewierska, prof. dr hab. Zdzisław Zakęś i prof. dr hab. Adam Roman.

W ramach punktu dotyczącego komunikatów Przewodniczący poinformował o 50. Sesji Naukowej „Żywnienie zwierząt w obliczu wyzwań współczesnego świata” organizowanej przez Komisję Fizjologii i Żywienia Zwierząt Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk, która odbędzie się w Warszawie w dniach 22-24 września 2025 roku. Następnie przedstawił pełną strukturę gremiów KNZiA z uwzględnieniem ostatnich powołań członków Komisji i Sekcji i Zespołu.

Na zakończenie posiedzenia Przewodniczący KNZiA prof. dr hab. Tomasz Szwaczkowski podziękował zebranym za obecność i zaprosił na następne posiedzenie Plenarne Komitetu w dniu 23 października 2025 roku.

Opracowanie i zdjęcie: prof. dr hab. Anna Wójcik

Posiedzenie Nadzwyczajnej Komisji Sejmu RP do spraw ochrony zwierząt

Posiedzenie Nadzwyczajnej Komisji ds. ochrony zwierząt odbyło się w dniu 1 kwietnia 2025 roku w gmachu Sejmu RP w Warszawie. W porządku dziennym był tylko jeden punkt, tj. omówienie dobrostanu zwierząt w kontekście obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 700). Posiedzeniu przewodniczyła Przewodnicząca Komisji Dorota Niedziela, wicemarszałkini Sejmu X kadencji (fot. 1). Zgromadziło ono liczne grono interesariuszy reprezentujących branżowe organizacje społeczno-zawodowe, jednostki naukowe związane z sektorem rybackim, przedstawicieli służb weterynaryjnych i organizacji ekologicznych. Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN (KNZiA PAN) reprezentowali członkowie Komisji Akwakultury KNZiA PAN: prof. dr hab. Zdzisław Zakęś i mgr inż. Jerzy Czyżak pełniący również funkcję Prezesa Polskiego Towarzystwa Rybackiego w Poznaniu.

Obywatelski projekt nowelizacji ustawy o ochronie zwierząt (druk nr 700) w zasadzie dotyczy tzw. zwierząt lądowych (stałocieplnych), zwierząt domowych i gospodarskich. Znalazły się w nim jednak zapisy odnoszące się do zwierząt akwakultury, mogące wpływać na rozwój tego sektora. W stanowisku prezentowanym przez członków KNZiA PAN szczególną uwagę zwrócono na dwie zmiany w przedmiotowej nowelizacji. Zastrzeżenia KNZiA PAN budzi art. 6 ust. 2 pkt 18 dotyczący transportu ryb.

Z zapisu zawartego w projekcie przedmiotowej ustawy wynika, że „transport żywych ryb lub ich przetrzymywanie bez dostatecznej ilości wody umożliwiającej im oddychanie oraz swobodną zmianę pozycji ciała” ma być uznany za znęcanie się nad rybami, czyli faktycznie zabroniony. W dyskusji przedstawiciele KNZiA PAN podkreślili, że transport ryb jest powszechnie stosowany w przypadku zarybiania wód otwartych i obsadzania obiektów hodowlanych. Opracowane są specjalne normy transportowe zapewniające dobrostan przewożonych zwierząt akwakultury. Podkreślili też, że konieczność prowadzenia zarybień wód otwartych wynika m.in. z umów zawartych między rybackimi użytkownikami wód i jednostkami administracji państwowej, a także z umów międzynarodowych dotyczących aktywnej ochrony ichtiofauny i zachowania bioróżnorodności ekosystemów wodnych (np. restytucja łososia atlantyckiego, jesiotra ostronosego czy też wdrożenie planu zadań ochronnych węgorza europejskiego). Wprowadzenie do przedmiotowej regulacji prawnej takiego zapisu (zakaz transportu ryb żywych?) już w krótkiej perspektywie czasowej mogłoby skutkować upadkiem wielu gospodarstw akwakultury (szczególnie producentów materiału zarybienowego), a także podmiotów gospodarujących na wodach otwartych. W opinii KNZiA PAN obecne przepisy dotyczące transportu ryb, zawarte w Ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt w sposób odpowiedni zabezpieczają przestrzeganie dobrostanu ryb.

Gorącą dyskusję wzbudziły propozycje zmian odnoszące się do całkowitego zakazu „detalicznej sprzedaży żywych ryb” (art. 6 ust. 2 pkt 19, ppkt 22). Stanowiska przedstawicieli szeroko rozumianej branży akwakultury i służb weterynaryjnych znacząco odbiegały od opinii prezentowanych przez uczestniczących w posiedzeniu przedstawicieli organizacji ekologicznych. W stanowisku przedstawionym przez reprezentantów KNZiA PAN zgłoszono, że w uzasadnieniu do ww. projektu ustawy brakuje rzeczowych argumentów przemawiających za zaostrzeniem przepisów odnoszących się do sprzedaży żywych ryb. Podkreślono też, że tego rodzaju sprzedaż jest szczegółowo uregulowana między innymi „Zaleceniami Głównego Lekarza Weterynarii w postępowaniu z żywymi rybami”. W konkluzji stwierdzono, że obecnie KNZiA PAN nie widzi potrzeby zmian legislacyjnych, w Ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, wnoszonych w przedmiotowym projekcie obywatelskim. Dodatkowo, wymagania rynkowe sprawiają, że sprzedaż taka ma charakter niszowy, a coraz bardziej dominuje sprzedaż surowca rybnego w formie przetworzonej. Sprawa detalicznej sprzedaży żywych ryb będzie przedmiotem dalszej dyskusji i uzgodnień w ramach prac Nadzwyczajnej Komisji ds. ochrony zwierząt.

Opracowanie: prof. dr hab. Zdzisław Zakęś

Zdjęcie: mgr Jerzy Czyżak

Wydarzenia

Dr hab. Jan Mazurkiewicz, prof. UPP, dyrektor Zakładu Doświadczalnego Technologii Produkcji Pasz i Akwakultury w Muchocinie oraz prodziekan ds. studiów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, został 28 stycznia br. powołany na członka Zespołu ds. Innowacji w programie Fundusze Europejskie dla Rybactwa. Zespół wspiera realizację programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027, którego celem jest rozwój sektora rybactwa poprzez wdrażanie nowoczesnych technologii i innowacyjnych rozwiązań, sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi. Fundusz umożliwi finansowanie projektów, które mają na celu zrównoważone wykorzystanie zasobów wodnych i morskich, przyczyniając się do realizacji założeń Europejskiego Zielonego Ładu – unijnego planu działania na rzecz ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatycznym.

W dniach 24-27 marca 2025 r. w Zakopanem odbyła się XXX Jubileuszowa Szkoła Zimowa Hodowców Bydła nt. „Perspektywy chowu i hodowli bydła – szanse i zagrożenia”. Organizatorem Szkoły była Katedra Genetyki, Hodowli i Etologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Relacja z wydarzenia ukaże się w kolejnym numerze Biuletynu Informacyjnego.

8 maja 2025 r. podpisano porozumienie o współpracy między Polskim Stowarzyszeniem Hodowców Pszczół Buckfast, a Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie. Polskie Stowarzyszenie Hodowców Pszczół Buckfast reprezentował prezes Grzegorz Serafin oraz wiceprezes Karol Kamiński, natomiast UP w Lublinie – prorektor prof. dr hab. inż. Bartosz Sołowiej oraz prof. dr hab. inż. Grzegorz Borsuk. Przedmiotem podpisanej współpracy będzie, m.in.: wymiana doświadczeń związanych z chowem i hodowlą pszczół, współpraca w zakresie doskonalenia pszczół, współpraca w zakresie oceny wartości użytkowej i hodowlanej, popularyzacja wiedzy w zakresie pszczelnictwa, łączenie środowiska biznesu pszczelarskiego ze światem nauki.

Po oficjalnym spotkaniu odbyły się rozmowy dotyczące przedmiotu współpracy oraz pierwszej wymiany doświadczeń. Poruszano zagadania związane ze słabą zimowłą pszczoł, co wiąże się z nieumiejętnym zwalczaniem roztoczy *Varroa destructor* przez pszczelarzy oraz braku zmienności substancji czynnych w stosowanych lekach do zwalczania roztoczy. Przypomniano, iż produkcja pszczelarska wiąże się ściśle z produkcją rolniczą i uzależniona jest od warunków pogodowych, a te nie sprzyjają ostatnio produkcji pszczelarskiej. Na koniec spotkania uczestnicy życzyli dobrego sezonu i pełnych beczek miodu.

W dniach 11-12 czerwca 2025 r. odbył się Kongres Bonum Animalis Salutem (BAS) w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie.

Relacja z wydarzenia ukaże się w kolejnym numerze Biuletynu Informacyjnego.

Dnia 12 czerwca 2025 r. w Zachodniopomorskim Uniwersytecie Technologicznym w Szczecinie odbyła się Konferencja Dziekanów, Prodziekanów, Dyrektorów Instytutów, Przewodniczących Rad Naukowych w Dyscyplinie Zootechnika i Rybactwo.

Relacja z wydarzenia ukaże się w kolejnym numerze Biuletynu Informacyjnego.

Wśród tegorocznych 228 stypendystów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców (konkurs SMN20) czterech reprezentuje dyscyplinę naukową zootechnika i rybactwo. W tym elitarnym gronie znaleźli się:

dr Paweł Jan Migdał – Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu,

mgr Grzegorz Myćka – Instytut Zootechniki – PIB w Krakowie,

dr Przemysław Sołek – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie,

dr Tomasz Szmatoła – Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Profesor Joanna Barłowska doktorem honoris causa Politechniki Bydgoskiej

Politechnika Bydgoska im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich uhonorowała prof. Joannę Barłowską tytułem Doktora Honoris Causa.

21 maja 2025 roku Politechnika Bydgoska po raz dwudziesty przyznała najwyższe akademickie wyróżnienie – **tytuł Doktor Honoris Causa. Decyzją Senatu Uczelni godność tę otrzymała prof. dr hab. inż. Joanna Barłowska** – wybitna uczona w dziedzinie nauk rolniczych, związana z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie.

Prof. Barłowska to uznana specjalistka w zakresie zootechniki i technologii mleczarstwa, autorka ponad 300 publikacji naukowych, w tym podręczników akademickich i innych materiałów dydaktycznych. Zrealizowała liczne projekty badawcze, których wyniki znajdują szerokie zastosowanie w praktyce – korzystają z nich hodowcy bydła, producenci żywności, instytucje certyfikujące oraz ośrodki doradztwa rolniczego.

Dorobek naukowy profesor Barłowskiej cieszy się dużym uznaniem nie tylko w Polsce, ale również na arenie międzynarodowej. Jej wkład w rozwój nauk rolniczych i technologii żywności został doceniony przez środowisko akademickie oraz praktyków związanych z branżą mleczarską i ekologiczną.

*Materiały pochodzą ze strony Politechniki Bydgoskiej:
<https://pbs.edu.pl/pl/aktualnosc/doktor-honoris-causa-dla-prof-joanny-barlowskiej>*

Jubileusz 70-lecia Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt Zachodniopomorskiego Uniwersytetu w Szczecinie

W dniu 13 czerwca 2025 r. odbyły się uroczyste obchody 70. rocznicy powstania Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt Zachodniopomorskiego Uniwersytetu w Szczecinie. Przybyłych gości powitał dr hab. inż. Arkadiusz Pietruszka, prof. ZUT Dziekan Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt. Jubileusz otworzył JM Rektor ZUT prof. dr hab. inż. Arkadiusz Terman. W swoim wystąpieniu Pan Rektor zwrócił uwagę na rozwój Wydziału, który posiada aktualnie bardzo dobre zaplecze dydaktyczne i naukowe, dzięki czemu kształci studentów na wysokim poziomie.

Dziekan WBiHZ, dr hab. inż. Arkadiusz Pietruszka, prof. ZUT przybliżył zebrany historię Wydziału, która rozpoczęła się 1 września 1955 roku. Podczas wystąpienia podkreślił kilka istotnych faktów z historii Wydziału, w tym zmianę nazwy z Wydziału Zootechnicznego na Wydział Biotechnologii i Hodowli Zwierząt (1999), połączenie dwóch dużych Uczelni publicznych Szczecina (2009) co miało wpływ na działalność wszystkich wydziałów tworzących strukturę nowo powstałej Uczelni, zmianę siedziby Wydziału, która rozpoczęła się w 2013, a zakończyła w 2020 roku

oraz wybudowanie od podstaw nowej zwierzętarni, którą oddano do użytku pod koniec 2020 roku. Nawiązał do prowadzonych kierunków studiów: zootechniki (od 1955), biotechnologii (od 1997) oraz kynologii (od 2016). Odniósł się także do tematyki badawczej podejmowanej przez pracowników Wydziału, doktorantów i studentów oraz pozyskiwanych przez nich środków finansowych. Wspomniął o nauczycielach, którzy odeszli w okresie minionych 10 lat.

W imieniu absolwentów głos zabrała dr inż. Elżbieta Wojciechowska-Lipka, która przeniosła zebranych w czasy akademickie końca lat 70.

Podczas uroczystości uhonorowano dziekanów zasłużonych dla WBiHZ, ZUT w Szczecinie. Pamiątkowe statuetki otrzymali: prof. dr hab. inż. Danuta Szczerbińska, prof. dr hab. inż. Wiesław Skrzypczak oraz prof. dr hab. inż. Jan Udała.

Wręczono również pamiątkowe medale byłym pracownikom Wydziału – prof. Bożenie Chudej-Mickiewicz, prof. Marioli Friedrich, prof. Eugenii Jacyno, dr hab. Małgorzacie Jakubowskiej, prof. ZUT, prof. Jolancie Janiszewskiej, prof. Elżbiecie Kalisińskiej oraz prof. Marii Kawęckiej.

W części artystycznej wystąpił Chór Akademicki im. prof. J. Szyrockiego ZUT w Szczecinie pod batutą prof. Szymona Wyrzykowskiego oraz Wanesa Adamska, studentka pierwszego roku kierunku kynologii WBiHZ.

W wydarzeniu wzięło udział wielu znamienitych gości reprezentujących uczelnie i instytuty naukowe z całej Polski, a także przedstawiciele zagranicznych ośrodków naukowych.

Podczas uroczystości obecne były delegacje z National Yilan University na Tajwanie, Narodowej Akademii Nauk Ukrainy oraz Litewskiego Uniwersytetu Nauk o Zdrowiu. W uroczystych obchodach jubileuszu udział wzięło ponad 200 osób.

Jubileusz poprzedzony był Kongresem Bonum Animalis Salutem odbywającym się w dniach 11-12.06.2025 r. pod hasłem: „Dobrostan zwierząt gospodarskich wymóg i potrzeba naszych czasów”. Obradom Kongresu i Obchodom Jubileuszu towarzyszyła Konferencja Dziekanów, Prodziekanów, Dyrektorów Instytutów, Przewodniczących Rad Naukowych w dyscyplinie Zootechnika i Rybactwo, która odbyła się 12 czerwca 2025 r.

Opracowanie: dr hab. inż. Arkadiusz Pietruszka, prof. ZUT, Dziekan WBiHZ ZUT w Szczecinie, dr hab. inż. Wioletta Biel, prof. ZUT, komitet organizacyjny

Zdjęcia: Jerzy Muszyński/ZUT

Konferencje i warsztaty

3rd EAAP Regional Meeting 2025 Animal Production in the Changing World Kraków – Polska 9-11 kwietnia 2025

III Regionalna Konferencja EAAP dla Europy Środkowo-Wschodniej, której temat przewodni brzmiał „Animal Production in the Changing World”, odbyła się w dniach 9-11 kwietnia 2025 r. w Krakowie. Organizatorem konferencji był European Federation of Animal Science (EAAP) wraz z Polskim Towarzystwem Zootechnicznym im. Michała Oczapowskiego i Uniwersytetem Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Partnerami wydarzenia byli: Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt, Miasto Kraków oraz Przegład Hodowlany. III Regionalna Konferencja EAAP została dofinansowana ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu „Doskonała nauka II” na podstawie umowy nr KONF/SN/0515/2024/02. Konferencję wsparły również finansowo firmy: Neogen, Lucta, Biogenet, MSD, Promity AGRO i Tasomix. W Konferencji uczestniczyło ponad 150 osób – głównie z krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Komitetem Organizacyjnym kierowała prof. dr hab. Joanna Makulska, natomiast Komitetem Naukowym prof. dr hab. Zygmunt Maciej Kowalski (fot. 1). Z ramienia EAAP w Konferencji wzięli udział: Prezydent EAAP Joel Berard (fot. 2), Sekretarz Generalny EAAP Andrea Rosati oraz Federico Liguori.

Tematyka III Regionalnej Konferencji EAAP dla Europy Środkowo-Wschodniej obejmowała aktualnie najistotniejsze zagadnienia z zakresu chowu i hodowli zwierząt, w tym dotyczące kierunków dalszego doskonalenia genetycznego, żywienia zwierząt, nutrigenomiki, ekonomiki produkcji, ochrony środowiska i poprawy dobrostanu zwierząt, wpływu zmian klimatycznych na produkcję zwierzęcą, wykorzystania innowacyjnych technologii w intensywnej i zrównoważonej produkcji zwierzęcej oraz alternatywnych form użytkowania zwierząt. Problematyka ta przedstawiona została w kontekście światowych wyzwań, szans i zagrożeń, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań i specyfiki Europy Środkowo-Wschodniej.

Fot. 1. Ceremonia otwarcia, prof. dr hab. Joanna Makulska i prof. dr hab. Zygmunt Maciej Kowalski

Fot. 2. Prezydent EAAP Joel Berard

W trakcie trzydniowych obrad odbyły się Sesja Plenarna oraz 5 sesji tematycznych, inicjowanych wykładami wprowadzającymi oraz sesja posterowa. Wykład główny otwierający konferencję wygłosił dr Chris Knight (Szkocja) pt.: „Challenges for animal production in the changing world” (fot. 3).

Profesor C. Knight zdefiniował i omówił kluczowe problemy współczesnego rolnictwa w kontekście rosnącej liczby ludności, zmian klimatycznych, konieczności ochrony środowiska oraz produkcji taniej i zdrowej żywności. W podsumowaniu swojego wystąpienia sformułował trzy wnioski i wynikające z nich pytania: 1 – Nauka o zwierzętach gospodarskich może i powinna dotyczyć czegoś więcej niż tylko produkcji zwierzęcej, zatem jaki wkład społeczny możemy wnieść poza realizacją celu: „większa produkcja żywności, mniejszy wpływ na środowisko”? 2 – Wiedza nie staje się użyteczna, dopóki nie zostanie nie tylko przekazana, ale także wdrożona. Jak więc zapewnić globalne bezpieczeństwo żywnościowe, wykorzystując to, co wiemy, lub to, co wkrótce będziemy wiedzieć? 3 – Cele muszą być dokładnie przemyślane i zdefiniowane, więc czy jesteśmy pewni, że a) produkcja zwierzęca niszczy środowisko i b) jeśli tak, jak możemy temu przeciwdziałać?

W drugim dniu obrad po uroczystym otwarciu konferencji odbyła się sesja plenarna, w której wygłoszono trzy referaty: dr Klaus Wimmers (Niemcy) „Current and future directions in livestock genetic improvement: advancing resilience and sustainability through genotype-to-phenotype Research”; dr Susanne Kreuzer-Redmer (Austria) „Nutrigenomics – chances and challenges in animal production” oraz dr Ilan Halachmi (Izrael) „Applications of data science, digital tools and precision farming in changing-world’s animal production”. W sesji posterowej zostało zaprezentowanych 78 komunikatów naukowych związanych z tematyką konferencji. Po południu odbyły

Fot. 3. Główny wykład plenarny, dr Chris Knight

się dwie równoległe sesje tematyczne: „Animal genetics” (10 referatów) i „Animal nutrition and nutrigenomics” (10 referatów).

Ostatni dzień rozpoczęły dwa referaty wprowadzające, które wygłosili: Dr Irene Camerlink (Polska) „Animal welfare – does it pay off?” oraz dr Gesa Busch (Niemcy) „Public perception of livestock production”. Podobnie jak w dniu poprzednim, odbyły się następnie równoległe dwie sesje tematyczne: „Animal nutrition” (6 referatów) oraz „Precision farming and public perception” (5 referatów). Przedstawiane referaty, zarówno w sesji plenarnej jak i podczas sesji tematycznych wzbudzały duże zainteresowanie i ożywioną dyskusję.

III Regionalna Konferencja EAAP Europy Środkowo-Wschodniej, której temat przewodni brzmiał „Animal Production in the Changing World”, stworzyła przestrzeń do wzmocnienia istniejących i nawiązania nowych relacji między naukowcami i zespołami badawczymi oraz instytucjami z branży zootechnicznej w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Konferencja ta, zorganizowana z inicjatywy Grupy Roboczej EAAP Europa Środkowo-Wschodnia, stanowi element nowej strategii rozwoju działalności EAAP, ukierunkowanej na ułatwienie przedstawicielom nauki i praktyki zootechnicznej z tej części Europy uczestnictwa w spotkaniach promujących najnowsze osiągnięcia naukowe i innowacyjne rozwiązania praktyczne, a także nawiązywanie lepszej współpracy na poziomie regionalnym. Dalsza integracja i współdziałanie, również w zakresie naukowym, przedstawicieli regionu Europy Środkowo-Wschodniej jest wysoce pożądana, szczególnie w aktualnej sytuacji geopolitycznej.

Materiały konferencyjne oraz prezentacje wygłoszonych referatów znajdują się na stronie: <https://regional2025.eaap.org/>.

Opracowanie i zdjęcia: prof. dr hab. Anna Wójcik

XXX Konferencja Hodowców Karpia i Szkolenie Producentów Ryb

Jubileuszowa XXX Konferencja Hodowców Karpia i Szkolenie Producentów Ryb odbyła się w dniach 26-28 lutego 2025 r. w Janowie Podlaskim. Jej hasło przewodnie brzmiało „Karp cennym gatunkiem zrównoważonej akwakultury”. Spotkanie to organizowane było przez Polskie Towarzystwo Rybackie z siedzibą w Poznaniu (PTRyb) we współpracy z Instytutem Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza – PIB (IRS-PIB) oraz Grupą Rybacką Opolszczyzna. Konferencja została zrealizowana w ramach projektu dofinansowanego z programu Europejskie Fundusze dla Rybactwa na lata 2021-2027 (fot. 1). Zgromadziła ona liczne grono hodowców ryb, przedstawicieli ośrodków naukowych, administracji oraz firm oferujących usługi i produkty dla branży rybackiej (fot. 2). Powrót do organizacji tzw. karpiówek w terminie zimowym oraz fakt, że ostatnia Konferencja odbywała się zaledwie kilka miesięcy wcześniej, wbrew obawom organizatorów nie wpłynął negatywnie na frekwencję. Uczestniczyło w niej ok. 250 osób. W opinii wielu uczestników luty to dogodny termin, aby w spokojnej atmosferze dyskutować o problemach hodowców karpia, ocenić zakończony sezon oraz planować działania na nadchodzący czas.

Jubileuszowe spotkanie branży karpiowej honorowym patronatem objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi Czesław Siekierski, a swoją obecnością uświetnili je wysokiej rangi goście: m.in. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jacek Czerniak, poseł na Sejm RP Kazimierz Płocki, zastępca prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) Tomasz Nawrocki (fot. 3).

Jednostki badawcze reprezentowali dyrektorzy: dr hab. inż. Joanna Szlinder-Richert, prof. MIR-PIB – Morski Instytut Rybacki-PIB w Gdyni, dr hab. Konrad Turkowski – IRS-PIB oraz prof. dr hab. Robert Czerniawski – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – PIB.

Konferencje otworzył Prezes Polskiego Towarzystwa Rybackiego mgr inż. Jerzy Czyżak (fot. 4).

W części oficjalnej głos zabrali Pan Minister Jacek Czerniak, podkreślając m.in. perspektywiczną rolę akwakultury dla bezpieczeństwa żywnościowego kraju oraz Pan Poseł Kazimierz Płocke, który zaznaczył, że istotnym elementem skuteczności działań sektora rybackiego w kluczowych kwestiach jest jego wspólny, jednolity głos. Prezes Tomasz Nawrocki zarysował ważne dla sektora kwestie, w tym utworzenie przez ARiMR terenowych biur wsparcia rybactwa oraz planowane rozwiązania dotyczące wypłaty środków w ramach bieżącego programu pomocowego Unii Europejskiej na rzecz rybactwa. W części oficjalnej Kolegom Antoniemu Łakomiakowi, Romanowi Madajowi oraz Markowi Szeszyckiemu wręczone zostały odznaki honorowe „Zasłużony dla Rolnictwa” (fot. 5).

W ramach Konferencji wysłuchano trzech referatów. Prof. Robert Czerniawski omówił wpływ zbiorników retencyjnych i polderów dla bezpieczeństwa powodziowego w kontekście ostatniej powodzi, jaka nawiedziła region Dolnego Śląska.

Dr Anna M. Wiśniewska (Uniwersytet Warmińsko-Olsztyński w Olsztynie) przedstawiła rolę stawów w bilansie hydrologicznym zlewni, również w kontekście zmian klimatycznych. Prof. Przemysław Kledzik (Uniwersytet Szczeciński) omówił ważne dla właścicieli i użytkowników obiektów stawowych tematy, a mianowicie prawne zagadnienia pozwoleń wodnoprawnych ze szczególnym uwzględnieniem aspektów ich wydawania po raz pierwszy oraz w procedurze przedłużania tych dokumentów w obowiązującym systemie prawnym.

Po zakończeniu części konferencyjnej rozpoczęło się Szkolenie Producentów Ryb. Przypomniano w nim historię trzydziestu konferencji i szkoleń karpowych oraz dokonano

podsumowania 20-lat wsparcia akwakultury, z perspektywy ARiMR, w ramach unijnych programów operacyjnych. W dalszej części zrealizowano kilka sesji tematycznych z referatami oraz dwuczęściową sesję warsztatową. Szczególnie ciekawe były sesje warsztatowe, gdzie uczestnicy mogli za pomocą smartfonów aktywnie uczestniczyć w ankietach dotyczących przyszłości organizacji rybackich oraz relacji praktyka-nauka (Akwakultura i gospodarka rybacka – wyzwania dla nauki i praktyki). Dyskusja pokazała, że w sprawach przyszłości branży należy mówić jednym głosem oraz uściślić współdziałanie jednostek naukowych z praktyką w celu rozwiązywania bieżących problemów hodowlanych. Po wygłoszeniu referatów w sesjach: Rynek karpia, Zagadnienia prawne i administracyjne, Zdrowie ryb, Środowiskowe uwarunkowania akwakultury stawowej wyczerpano program szkolenia i na najwytrwalszych czekało losowanie nagród ufundowanych przez PTRyb, wystawców oraz Gospodarstwa Rybackie.

Od pewnego czasu organizatorzy „Karpiówki” starają się uatrakcyjnić jej program. Stąd inicjatywa, aby uczestnicy mogli zapoznać się z osiągnięciami technicznymi w rybactwie. Firma Toyota przedstawiła samochody do przewozu ryb oraz kontenery do przewozu produktów rybnych w kontrolowanej atmosferze. Swoje stoiska mieli przedstawiciele firm paszowych i urządzeń do karmienia ryb. Sądząc po zainteresowaniu taką formą zapoznawania się z nowinkami technicznymi możliwymi do zastosowania w rybactwie, należy uznać za trafioną i godną kontynuowania.

Na uroczystej kolacji laureatom konkursów kulinarnego i fotograficznego wręczono dyplomy oraz okolicznościowe statuetki „Rybaka Roku”. Ze względu na nieobecność, na ubiegłorocznej konferencji, statuettę za rok 2023 odebrał Kolega Krzysztof Skorupa z Gospodarstwa Rybackiego w Ostródzie. Laureatką „Rybaka Roku” za rok 2024 została Koleżanka Anna Kuśmierczak-Kuceł z Gospodarstwa Rybackiego Bełżec. Oprócz statuetek laureaci otrzymali, wzorowane na przedwojennych dokumentach Wielkopolskiego i Pomorskiego Towarzystwa Rybackiego, dyplomy nadania godności, które będą cenną pamiątką w biurach laureatów.

Po zakończeniu części oficjalnej uczestnicy mieli możliwość degustacji zorganizowanego pierwszy raz „zimnego bufetu” produktów z ryb (głównie z karpia) wyprodukowanych i dostarczonych przez gospodarstwa rybackie z całego kraju. Różnorodność produktów dostarczonych na uroczystą kolację świadczy o dużej kreatywności hodowców, którzy dostrzegają potencjał dywersyfikacji prowadzonej działalności hodowlanej. Gościnny Janów Podlaski opuszczaliśmy we wspnianych humorach i życzyliśmy sobie dobrego roku w chowie lub hodowli ryb i spotkania na kolejnej „Karpiówce”.

Opracowanie: mgr inż. Jerzy Czyżak

Zdjęcia: T. Andrzejewski

VI Zachodniopomorska Konferencja Rybacka w Barzkowicach

W dniu 28 marca 2025 r. w Barzkowicach odbyła się VI Zachodniopomorska Konferencja Rybacka, zorganizowana przez Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. Konferencję otworzył dyrektor ZODR w Barzkowicach Dawid Adamski.

Następnie swoje wystąpienia zaprezentowali: dr hab. inż. Adam Tański, prof. ZUT oraz dr inż. Wojciech Sawicki (Zachodniopomorski Uniwersytet Techniczny w Szczecinie) na temat programu edukacyjnego EduFish, dr hab. Anita Kołodziej-Skalska o produkcji zwierzęcej w obliczu kryzysu hydrologicznego, a Marcin Zimny i Michał Zimny (Fundacja Viadrus) o konflikcie interesów dotyczącym zarządzania rzekami.

Tatiana Staroń (Kancelarz Collegium Balticum, Akademia Nauk Stosowanych w Szczecinie) przedstawiła rolę osobowości prawnej dla Odry, dr inż. Adam Brysiewicz (Instytut Technologiczno-Przyrodniczy w Falentach) omówił zanikające jeziora, a Rafał Pender, Rafał Jurkowski, Mariusz Kiriaka i Łukasz Potkański (Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Szczecinie) zabrali głos na temat zmian poziomu wód i zanieczyszczeń.

Dr hab. inż. Przemysław Czerniejewski, prof. ZUT wypowiadał się o wpływie zmian klimatycznych na strukturę ichtiofauny, dr hab. inż. Małgorzata Bonisławska, prof. ZUT, prof. dr hab. inż. Arkadiusz Nędzarek oraz dr hab. inż. Adam Tański, prof. ZUT omówili bezpieczeństwo wód pościekowych dla ryb, a Michał Durka, dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie, przedstawił działania Wód Polskich na rzecz retencjonowania wody i ograniczania skutków powodzi. Następnie mgr Izabela Świgoń (główny specjalista, Dział Technologii Produkcji Rolniczej ZODR w Barzkowicach) omówiła dostosowanie do zmian klimatycznych, w tym ochronę wody, gleby i powietrza, a Radosław Wąs (dyrektor Zespołu Placówek Oświatowych w Szczecinku) pokazał, jak wygląda wędkarska działalność edukacyjna na przykładzie Centrum Edukacji Ekologicznej i Rewitalizacji Jezior w Szczecinku.

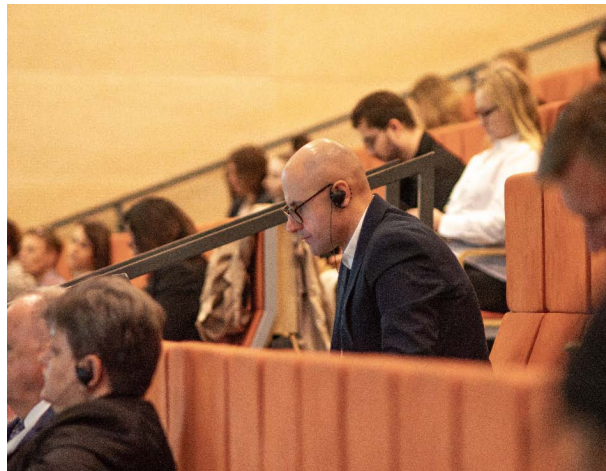
VI Zachodniopomorska Konferencja Rybacka była okazją do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, a także pokazała jak ważne jest podejmowanie działań w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska wodnego, w tym budowania świadomości ekologicznej, współpracy pomiędzy naukowcami, samorządami, rolnikami i innymi użytkownikami wód, w racjonalnym gospodarowaniu zasobami wodnymi.

Opracowanie: prof. dr hab. inż. Bogumiła Pilarczyk

Zdjęcia: dr hab. inż. Adam Tański, prof. ZUT

XIX Forum Zootechniczno-Weterynaryjne

W dniach 24-25 kwietnia br. na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu odbyło się XIX Forum Zootechniczno-Weterynaryjne. Tematem przewodnim forum był dobrostan zwierząt jako fundament nowoczesnej hodowli. W wydarzeniu uczestniczyli naukowcy, lekarze weterynarii, studenci i hodowcy, w sumie około 300 osób. Wśród uczestników i prelegentów znaleźli się eksperci z Polski i zagranicy, m.in. z Danii, Hiszpanii i Turcji. Forum obejmowało sesje plenarne, tematyczne oraz warsztaty terenowe, podczas których omawiano praktyczne i naukowe aspekty poprawy dobrostanu bydła, koni, świń i drobiu. Spotkanie podkreśliło rosnącą rolę dobrostanu w produkcji zwierzęcej jako elementu wpływającego zarówno na efektywność, jak i na postrzeganie społeczne oraz rynkowe hodowli. Tradycyjnie część wykładową dopełniały warsztaty terenowe, które odbywały się w Centrum Dobrostanu i Zdrowia Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz w Stadninie Koni Racot. Uczestnicy zapoznali się z nowoczesnymi technologiami żywienia, metodami oceny zdrowia zwierząt oraz rozwiązaniami poprawiającymi komfort ich życia. W sesjach tematycznych poruszono zagadnienia dotyczące zarówno aspektów biologicznych, jak i technologicznych oraz behawioralnych wpływających na dobrostan.

Opracowanie: dr hab. Karolina Szulc, prof. UPP

Zdjęcia: Oliwia Baryza

Dzień Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Dnia 15 maja 2025 r. odbył się pierwszy Dzień Wydziału Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Pracownicy, doktoranci oraz studenci, wzięli udział w inauguracji wydarzenia przed Dworkiem Ziemiańskim na Felinie.

Dzień Wydziału to niepowtarzalna okazja do wspólnej integracji oraz umacniania więzi wśród społeczności akademickiej. W ramach wydarzenia studenci wszystkich kierunków studiów stacjonarnych realizowanych na Wydziale mieli sposobność uczestniczyć w sesji zdjęciowej roczników.

Odbyły się też pokazy dedykowane społeczności Wydziału. W tajniki świata dogfrisbee oraz metody treningu szczeniąt pod kątem sportowym wprowadziła Pani Samantha Antoniak – studentka II roku Behawiorystyki zwierząt.

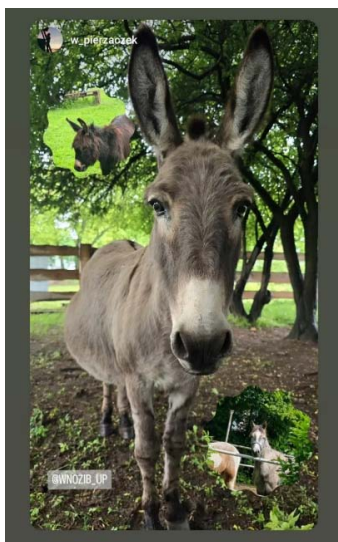

Pani mgr inż. Joanna Kapustka we współpracy ze studentami zorganizowała spacer z alpakami – stanowiący niecodzienną okazję do bliskiego kontaktu z tymi niezwykle mi zwierzętami.

Nie mogło zabraknąć również wizyty w Strefie Animaloterapii – wyjątkowej przestrzeni, w której społeczność akademicka pod czujnym okiem pracowników Zakładu Animaloterapii i Psychologii Zwierząt oraz członków SKN Animaloterapii i Zoopsychologii, miała okazję doświadczyć kojącej terapii relaksacyjnej w towarzystwie kóz, osłów, krów oraz owiec. Urok zwierząt zamieszkujących Strefę Animaloterapii nie od dziś zachwyca odwiedzających, którzy chętnie dzielą się relacjami z tego wydarzenia na wydziałowych social mediach.

O godz. 13:00 wszyscy zgromadzeni wraz z JM Rektorem prof. Krzysztofem Kowalczykiem obejrzeli pokaz przygotowany przez Katedrę Hodowli i Użytkowania Koni. Prezentacja koni oraz pokaz o tematyce arabskiej zaprezentowały Anna Majcherczyk i Evita Gierlach – studentki III roku Hipologii i Jeździectwa.

Materiały pochodzą ze strony Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie:
Pełna relacja: <https://up.lublin.pl/blog/relacja-dzien-wydzialu-wnozib-2025/>

Projekt FISHPLANT – niskonakładowy, multitroficzny system do chowu ryb i roślin

Tradycyjny chów karpia w stawach ziemnych pozwala jedynie na efektywne wykorzystanie możliwości produkcyjnych stawów w okresie późnonowiosenno-wczesno-jesiennym, kiedy to temperatura wody przekracza 20°C. Dlatego podstawowym założeniem projektu zrealizowanego w ramach programu operacyjnego (PO) Ryby na lata 2021-2027 było opracowanie innowacyjnej technologii produkcji ryb w systemach zamkniętych w połączeniu z produkcją roślin w częściowo kontrolowanych warunkach bloku foliowego (tzw. MAS – multitroficzny system akwakultury), pozwalającej na istotne wydłużenie sezonu wegetacyjnego, a w konsekwencji skrócenie cyklu produkcyjnego karpia z 3 do 2 lat.

Omawiany projekt został zrealizowany w rekordowo krótkim czasie, 12 miesięcy 2023 r. W tym czasie zaprojektowano, zbudowano i uruchomiono multitroficzny system zamknięty do chowu ryb i roślin współpracujący z tradycyjnym gospodarstwem stawowym typu karpiego.

W ramach projektu zrealizowano następujące zadania badawcze:

- I. Zaprojektowanie innowacyjnego, modułowego systemu zamkniętego do chowu suma afrykańskiego opartego o stalowy moduł konstrukcyjny, połączonego w sezonie wegetacyjnym z częścią akwaponiczną bloku foliowego i stawem osadnikowym, uzupełnionym o fotowoltaikę wraz z magazynem energii.
- II. Zaprojektowanie multitroficznego systemu zamkniętego do chowu ryb i roślin połączonego ze stawem osadowym i stawem towarowym oraz opracowanie technologii wykorzystania ww. systemu do modyfikacji klasycznego chowu karpia w stawach.
- III. Optymalizacja wykorzystania energii cieplnej i elektrycznej w procesie produkcji.
- IV. Opracowanie optymalnej technologii zagospodarowania wody poprodukcyjnej.

Projekt FISHPLANT został wdrożony w gospodarstwie stawowym „Maliniec” położonym w woj. zachodniopomorskim w gm. Radowo Małe i należącym do Ińskie-go Centrum Rybactwa. Gospodarstwo dysponuje 44 stawami o łącznej powierzchni wody 79,00 ha. W skład gospodarstwa wchodzi także grunty rolne i budynek wylęgarni. Łącznie 121,65 ha. Na podstawie wizji lokalnych przeprowadzonych na terenie gospodarstwa podjęto decyzję, że optymalnym miejscem dla posadowienia inwestycji będzie teren przylegający do kompleksu stawów tarłowych i magazynów. Ostatecznie przyjęto usytuowanie budynków zmienione w stosunku do pierwotnych założeń, jednak postanowiono nie zmieniać wymiarów zewnętrznych wszystkich obiektów (blok foliowy 24x30 m; hala 9x24, domek 4,4x7,72).

Na podstawie doświadczeń z funkcjonowania trzynawowego bloku foliowego w Rybackiej Stacji Doświadczalnej (RSD) Nowe Czarnowo (WNoŻiR, ZUT w Szczecinie), w Malińcu powielono pod względem wielkości i konstrukcji blok foliowy z RSD.

Wieloletnie doświadczenia prowadzone w RSD wykazały przydatność ww. konstrukcji zarówno w chowie ryb, jak i upraw akwaponicznych. Ze względu na stwierdzone podczas eksploatacji bloku w RSD problemy z utrzymaniem czystości (niekontrolowane porastanie roślinnością), jak i odprowadzeniem wody, w bloku na Malińcu utwardzono całe podłoże i wprowadzono odwodnienie liniowe. Zastosowano trzy różne systemy akwaponiczne (po jednym na nawę), w celu maksymalnego zróżnicowania możliwości produkcyjnych. Analiza dotychczasowych wyników pracy bloku foliowego w RSD wykazała, że racjonalne jest wykorzystanie 8 basenów hodowlanych w jednym systemie zamkniętym w jednej nawie. Zamontowano mikrosita jako oczyszczanie mechaniczne oraz filtry biologiczne typu MBF (*moving bed filter*). Ponieważ gospodarstwo dysponuje w porównaniu do planowanej inwestycji dużą powierzchnią, odsącz z mikrosit jest gromadzony w stawie znajdującym się przy bloku, a woda po sedymentacji zawiesiny może być przepuszczona do uprawy rukwi wodnej w stawie sąsiadującym z osadnikiem i następnie trafić do stawu towarowego. Ponieważ nie planuje się dodatkowego ogrzewania bloku foliowego, systemy zamknięte są wykorzystane do produkcji materiału zarybieniowego karpia, karasia, a w okresie letnim także mogą być użyte do produkcji suma afrykańskiego.

Aby wykorzystać potencjał produkcyjny działki oraz powiązać w jeden „organizm” ekstensywną produkcję w stawach ziemnych, z systemami akwaponicznymi w bloku foliowym uruchomiono zintegrowany z blokiem foliowym i stawami system zamknięty do chowu suma afrykańskiego. W tym celu zbudowano izolowaną halę wykonaną z płyt warstwowych o niskim współczynniku przenikalności cieplnej. Dodatkowo, aby zapewnić odnawialne źródło energii, halę wyposażoną w system fotowoltaiczny a ogrzewanie hali realizowane jest poprzez system pomp ciepła. W celu uzyskania elastyczności produkcji w hali zamontowano dwa niezależne systemy zamknięte do chowu suma afrykańskiego. Każdy o objętości użytkowej 33,6 m³ i zdolności produkcyjnej 3,36-10,08 ton w jednym cyklu produkcyjnym. Ilość cykli jest uzależniona od sytuacji rynkowej – popytu na materiał zarybieniowy i rybę handlową suma afrykańskiego.

Ze względu na konieczność ciągłego monitorowania funkcjonowania systemów akwaponicznych i recyrkulacyjnych systemach akwakultury RAS, w szczególności w pierwszych miesiącach eksploatacji, jak i planowanych w dalszej perspektywie prac badawczych zbudowano zaplecze socjalno-badawcze w postaci małego budynku typu modułowego pełniącego ww. funkcje.

W wyniku funkcjonowania nowego obiektu produkowane są: materiał zarybieniowy karpia i karasia, materiał zarybieniowy suma afrykańskiego – sprzedawany do dalszego tuczu w innych obiektach rybackich, suma afrykański towarowy – będący uzupełnieniem oferty sklepów mobilnych Ińskiego Centrum Rybactwa, warzywa i owoce produkowane w akwaponice, woda poprodukcyjna i osady gromadzone w stawie, które są wykorzystane jako nawóz dla stawów ziemnych, rukiew wodna z uprawy stawowej – dodatkowy produkt gospodarstwa.

Rys. 1. Rzut gospodarstwa z lotu ptaka przed inwestycją

Rys. 2. Mapa poglądowa gospodarstwa rybackiego Maliniec, Czerwony kwadrat – usytuowanie inwestycji w ramach projektu

Rys. 3. Uprawy akwaponiczne w bloku foliowym

Rys. 4. Rzut inwestycji w ramach projektu FISHPLANT w gospodarstwie MALINIEC

Opracowanie i zdjęcia: Jacek Sadowski, Agnieszka Tórz

Tytuły i stopnie naukowe

PROFESURY

Prof. dr hab. Piotr Hliwa (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) – postanowienie Prezydenta RP z dnia 18 lutego 2025 r.

Prof. dr hab. Marcin Gołębiowski (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) – postanowienie Prezydenta RP z dnia 24 marca 2025 r.

DOKTORATY

Dr Weronika Klecel (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo SGGW w Warszawie dnia 25 lutego 2025 r.

Tytuł rozprawy: „Struktura populacji oraz ocena pokroju i ruchu koni arabskich czystej krwi”

Promotor rozprawy: dr hab. Elżbieta Martyniuk, emerytowany prof. SGGW

Promotor pomocniczy: dr Wioleta Drobik

Dr Natalia Kodzik (Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie) – nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo przez Radę Naukową IRZBŻ PAN dnia 20 marca 2025 r.

Tytuł rozprawy: „Proteom układu rozrodczego jesiotra syberyjskiego (*Acipenser baerii*): charakterystyka profili białkowych plemników, plazmy nasienia, ikry i płynu owaryjnego oraz zmian w wyniku kriokonserwacji nasienia”

Promotor: prof. dr hab. Mariola Dietrich

Dr Milena Traut (Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie) – nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo przez Radę Naukową IRZBŻ PAN w dniu 20 marca 2025 r.

Tytuł rozprawy: „Analiza transkryptomu oraz ekspresja markerów funkcji mitochondriów w blastocystach wyhodowanych in vitro z komórek jajowych pobranych od jałówek niedojrzałych płciowo”

Promotor: prof. dr hab. Izabela Woławek-Potocka

Promotor pomocniczy: dr inż. Ilona Kowalczyk-Zięba

Dr Anna Wójtowicz (Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie) – nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo przez Radę Naukową IRZBŻ PAN w dniu 20 marca 2025 r.

Tytuł rozprawy: „Wpływ subpopulacji limfocytów pomocniczych Th1 oraz Th2 oraz ich mediatorów na procesy związane z rozwojem włóknienia w przebiegu endometrosis u kłaczy”

Promotor: dr hab. Anna Szóstek-Mioduchowska

Dr Piotr Kostusiak (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo SGGW w Warszawie dnia 8 kwietnia 2025 r.

Tytuł rozprawy: „Zależność między genami kandydującymi a kształtowaniem się potencjału oksydacyjnego mięsa wołowego”

Promotor rozprawy: dr hab. Kamila Puppel, prof. SGGW

Dr Paweł Solarczyk (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo SGGW w Warszawie dnia 8 kwietnia 2025 r.

Tytuł rozprawy: „Wpływ wybranych czynników genetycznych i fizjologicznych na cechy użytkowości mlecznej i mięsnej bydła, ze szczególnym uwzględnieniem zmian o charakterze antyoksydacyjnym”

Promotor rozprawy: dr hab. Kamila Puppel, prof. SGGW

Promotor pomocniczy: dr inż. Jan Slósarz

Dr Aleksandra Bełdowska (Politechnika Bydgoska PBŚ) – nadanie stopnia doktora przez Radę dyscypliny naukowej zootechnika i rybactwo PBŚ w Bydgoszczy dnia 23 maja 2025 r.

Tytuł rozprawy: „Odpowiedź jelitowa na stymulację prebiotykiem i postbiotykiem podanym *in ovo* w trakcie rozwoju embrionalnego”

Promotor rozprawy: dr hab. inż. Aleksandra Dunisławska, prof. PBŚ

Dr Ilona Mazurkiewicz (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) – nadanie stopnia doktora przez Radę Dyscypliny Naukowej Zootechnika i Rybactwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie dnia 29 maja 2025 r.

Tytuł rozprawy: „Polimorfizm molekularny genów odporności na choroby wirusowe u norki amerykańskiej (*Neovision vision*)”

Promotor: prof. dr hab. Andrzej Jakubczak

Dr Monika M. Baryła (Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie) – nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie zootechnika i rybactwo przez Radę Naukową IRZBŻ PAN w dniu 12 czerwca 2025 r.

Tytuł rozprawy: „Znaczenie prokinetycyny 1 w procesach związanych z funkcją ciała żółtego podczas wczesnej ciąży i cyklu rujowego u świni domowej (*Sus scrofa domestica* L.)”

Promotor: prof. dr hab. Agnieszka Wacławik

Promotor pomocniczy: dr Piotr Kaczyński

Dr hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW (1977-2025) – wspomnienia z Alma Mater

Instytut Nauk o Zwierzętach i Wydział Hodowli, Bioinżynierii i Ochrony Zwierząt były organizatorami spotkania wspomnieniowego poświęconego zmarłej dr hab. Monice Michalczuk, prof. SGGW. Spotkanie odbyło się 20 maja w wypełnionej Auli 2 im. prof. dr. hab. Henryka Jasiorowskiego w warszawskim kampusie. Przybyli nie tylko najbliżsi współpracownicy, lecz także osoby z różnych miejsc w Polsce, doświadczający życzliwości Moniki. Obecni byli mąż i synowie. Padło wiele ciepłych słów, wciąż przepełnionych żalem. Nieobecni przeszli okolicznościowe wspomnienia.

Była nie tylko naukowczynią!

*Była światłem, które promieniało na innych –
studentów, współpracowników, przyjaciół i rodzinę.
Dr hab. Monika Michalczuk, prof. SGGW, odeszła
zbyt wcześnie, pozostawiając po sobie nie tylko
imponujący dorobek naukowy, ale przede wszystkim
pustkę, której nie sposób zappełnić.*

Z ogromnym smutkiem żegnamy dr hab. Monikę Michalczuk, prof. SGGW – wybitną specjalistkę w dziedzinie zootechniki, nieocenioną nauczycielkę akademicką, inspirowaną badaczkę, a nade wszystko – człowieka głęboko oddanego ludziom i nauce.

Urodzona 19 grudnia 1977 roku w Wołominie, przez całe życie była związana z warszawską Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego. Już od czasów studenckich wyróżniała się pracowitością, zaangażowaniem i pasją do zootechniki. Przez ponad dwie dekady Jej misją było poszukiwanie odpowiedzi na pytania nauki, ale też tworzenie przestrzeni do rozwoju dla młodych ludzi. Jej działania nigdy nie ograniczały się do sal wykładowych – była mentorką, promotorką, liderką i organizatorką.

Po ukończeniu studiów na Wydziale Nauk o Zwierzętach w 2003 roku, z zapałem rozpoczęła karierę naukową. Już w czasie doktoratu łączyła pracę akademicką z praktyką, współpracując z firmą Lohmann Animal Health Polska. To połączenie teorii i praktyki stało się znakiem rozpoznawczym Jej naukowego stylu. Do końca współpracowała z niezliczoną rzeszą firm branżowych z Polski i zagranicy.

Stopień doktora uzyskała w 2006 r., habilitację w 2016 r., a od 2018 roku była profesorem uczelni w Katedrze Hodowli i Żywienia Zwierząt. Była także Przewodniczącą Rady Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo, Zastępcą Dyrektora oraz p.o. Dyrektora Instytutu Nauk o Zwierzętach SGGW w Warszawie, gdzie codziennie udawadniała, że nauka może i powinna służyć społeczeństwu.

Nauka, która karmi świat

Jej badania koncentrowały się wokół intensywnych systemów produkcji drobiarskiej z naciskiem na zdrowie zwierząt, dobrostan oraz innowacyjne metody pozyskiwania produktów pochodzenia zwierzęcego o podwyższonej wartości odżywczej. Z niezwykłą konsekwencją opracowywała metody wzbogacania mięsa drobiowego i jaj w składniki prozdrowotne. To podejście – łączące zootechnikę z żywieniem człowieka – sytuowało ją w czołówce polskich badaczy pracujących na styku nauk o zwierzętach i technologii żywności.

Opublikowała blisko 200 prac naukowych, w tym ponad 100 dedykowanych praktykom i producentom drobiu, osiągając sumaryczny IF na poziomie 100 i zdobywając niemal 4000 punktów MNiSW. Kierowała 24 projektami naukowymi, brała udział jako wykonawca w kolejnych 21 projektach i pracach zleconych – także dla partnerów zagranicznych, co świadczy o Jej rozpoznawalności w międzynarodowym środowisku.

Uczestniczyła w licznych stażach produkcyjnych i badawczych, stale poszerzając swoją wiedzę i dzieląc się nią z innymi m.in. w firmie Lohmann Animal Health Polska Sp. z o.o. w Cuxhaven (Niemcy), w Ghent University (Belgia), w firmie Phage Consultants w Gdyni, oraz w Instytucie Genetyki i Biotechnologii Zwierząt Polskiej Akademii Nauk w Jastrzębcu.

Uczestniczyła w licznych kursach i szkoleniach m.in. z zakresu: przyszłości rozwojowej żywności, wymagań weterynaryjnych przy sprzedaży bezpośredniej produktów pochodzenia zwierzęcego oraz prowadzenia produkcji i sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, ekologicznej produkcji i komercjalizacji wyników badań w naukach przyrodniczych.

Kształtowanie przyszłości nauki

Nie tylko badała – również wychowywała. Była promotorką 5 doktoratów, z czego 1 zakończonego, promotorką pomocniczą kolejnych dwóch. Poprowadziła 50 prac magisterskich i ponad 60 inżynierskich, a jako opiekunka Koła Naukowego Hodowli i Żywienia Zwierząt zarażała młodych ludzi miłością do nauki. Organizowała również warsztaty dla dzieci i młodzieży, współpracując z Fundacją Uniwersytet Dzieci. W jej oczach każde pytanie było warte wysłuchania, każdy pomysł – uwagi. Dzięki Niej wielu studentów poczuło, że nauka to nie tylko teoria, ale żywa, zmieniająca świat rzeczywistość. Była nie tylko nauczycielką, ale i przewodniczką, która z troską wspierała każdego, kto do Niej przychodził. Mimo swojej choroby cały czas pomagała innym i o innych myślała. Wykazywała silny pierwiastek matczyny. Z Jej inicjatywy, w siedzibie wydziału, powstała STREFA RELAKSU, w której studenci mogą odpocząć, zintegrować się i zjeść ciepły posiłek.

Z ogromnym zaangażowaniem uczestniczyła w rozwoju SGGW: była członkinią Senatu, Komisji ds. Historii i Odznaczeń, ds. Gospodarczych, ds. Nauki, przewodniczącą zespołu ds. współpracy z otoczeniem gospodarczym. Jej aktywność organizacyjna była równie imponująca, co naukowa.

Ekspertka z misją społeczną

Była ekspertką cenioną nie tylko w środowisku akademickim. Reprezentowała Polskę na międzynarodowych forach, zasiadała w komisjach naukowych, radach pro-

gramowych, działała na rzecz integracji nauki z praktyką hodowlaną. Monika Michalczuk była cenioną ekspertką w Krajowej Radzie Drobiarskiej ds. Segmentacji rynku kurcząt rzeźnych, przy Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Współtworzyła standardy dobrostanu zwierząt oraz uczestniczyła jako ekspertka w różnych kampaniach m.in. „Indyk z Europy – pod skrzydłami jakości”.

Była także wiceprzewodniczącą Rady Programowej SLUD – Stowarzyszenia Siedlecki Latający Uniwersytet Drobiarski, członkinią World’s Poultry Science Association od (2009), w której pełniła funkcję sekretarza i członka Zarządu (od 2016), wiceprezesa polskiego oddziału od 2020 r., oraz Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego (od 2010) i Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności (od 2013). Była również członkinią Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury PAN – jako Przewodnicząca Komisji ds. Promocji w latach 2020-2024. Zawsze z uśmiechem, zawsze z klasą. Potrafiła połączyć precyzję naukowca z empatią nauczyciela, a profesjonalizm z autentyczną serdecznością.

Zawsze z ludźmi, zawsze z sercem

Poza nauką kochała przyrodę, rośliny i pieczenie ciast, którymi ochoczo wszystkich częstowała. W jej kuchni i ogrodzie – jak w laboratorium – wszystko miało swoje miejsce, ale też czuło się ciepło, spokój i troskę. Wraz z mężem wychowywała dwóch synów, z których jeden podjął studia na Jej macierzystej uczelni. Dla najbliższych była nie tylko filarem domu – była jego sercem.

Odeszła jako laureatka licznych nagród, w tym Odznaki honorowej „Zasłużony dla Rolnictwa” i Brązowego Medalu za Długoletnią Służbę. Wielokrotnie nagradzana nagrodami JM Rektora SGGW za działalność naukową i organizacyjną. Ale najcenniejszą nagrodą, którą pozostawiła, jest pamięć – żywa i serdeczna, utrwalona w sercach tych, którzy z nią współpracowali.

Jej działalność była nieprzerwanie związana z troską o jakość – zarówno badań, jak i relacji międzyludzkich. Dla współpracowników była nie tylko naukowcem, ale i opoką – kimś, kto potrafił znaleźć rozwiązanie, wysłuchać, podnieść na duchu. Dla studentów – niedoścignionym wzorem. Dla rodziny – niezastąpioną żoną i matką. Z dumą mówiła o swoich synach.

W naszej pamięci pozostaną nie tylko liczby – publikacji naukowych, projektów badawczych, medale i wyróżnienia. Pozostanie coś znacznie ważniejszego – obraz OSOBY, która żyła w zgodzie z wartościami: uczciwością, szacunkiem i odpowiedzialnością. OSOBY, dla której praca była pasją, a ludzie – najważniejsi.

Dziękujemy, Pani Profesor, za mądrość, która zmieniała ludzi. Za naukę, która miała sens. Za życie, które było misją. Odejście pani Profesor to ogromna strata dla świata nauki, ale też dla każdego, kto miał zaszczyt Ją poznać.

**POZOSTAJE WDZIĘCZNOŚĆ – ZA WSPÓLNE CHWILE, WIEDZĘ, UŚMIECH.
ZA WSZYSTKO!**

*Spółeczność Akademicka
Instytutu Nauk o Zwierzętach SGGW*

Pro memoria

Prof. dr hab. Ryszard Skrzypek (1949-2024)

Prof. dr hab. Ryszard Skrzypek (ur. 23 grudnia 1949 roku w Bolesławcu) był nauczycielem akademickim, wychowawcą młodzieży, a przede wszystkim uznanym specjalistą w zakresie hodowli i chowu bydła. Całe życie zawodowe był związany z Wydziałem Medycyny Weterynaryjnej i Nauk o Zwierzętach Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który ukończył w roku 1976 (wtedy Wydział Zootechniczny AR w Poznaniu). Na macierzystym wydziale doktoryzował się w roku 1982, a stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych uzyskał w roku 1996 w Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Tytuł Profesora otrzymał w 2005 roku. Zainteresowania badawcze Profesora obejmowały zagadnienia związane z zaburzeniami metabolicznymi i profilaktyką okresu przejściowego krów, poszukiwaniem czynników determinujących podstawowy skład mleka, jakość higieniczną, zawartość mocznika i profil kwasów tłuszczowych. W kręgu zainteresowań badawczych były także kwestie dobrostanu bydła oraz problematyka odporności siarowej.

W trakcie swojej kariery naukowej Profesor wypromował wielu inżynierów i magistrów zootechniki, był także promotorem 2 prac doktorskich. Autor 5 podręczników, ponad 100 oryginalnych prac twórczych. Przez kilka lat kierował Katedrą Hodowli Bydła i Produkcji Mleka. Nawiązał współpracę z wieloma ośrodkami naukowymi z kraju i zagranicy, między innymi z Wydziałem Nauk Rolniczych w Aarhus, Norweskim Uniwersytetem Przyrodniczym w Aas. Kilkakrotnie odznaczony przez Rektora UPP za wybitne osiągnięcia naukowe. Profesor zmarł dnia 7 listopada 2024 roku w Poznaniu.

W trakcie swojej kariery naukowej Profesor wypromował wielu inżynierów i magistrów zootechniki, był także promotorem 2 prac doktorskich. Autor 5 podręczników, ponad 100 oryginalnych prac twórczych. Przez kilka lat kierował Katedrą Hodowli Bydła i Produkcji Mleka. Nawiązał współpracę z wieloma ośrodkami naukowymi z kraju i zagranicy, między innymi z Wydziałem Nauk Rolniczych w Aarhus, Norweskim Uniwersytetem Przyrodniczym w Aas. Kilkakrotnie odznaczony przez Rektora UPP za wybitne osiągnięcia naukowe. Profesor zmarł dnia 7 listopada 2024 roku w Poznaniu.

Dr hab. Karolina Szulc, prof. UPP

Profesor Agnieszka Szyszkowska (1943-2025)

Urodziła się 28 lipca 1943 r. w Skierniewicach. Tam też ukończyła szkołę podstawową i liceum ogólnokształcące. W 1963 r. rozpoczęła studia na Wydziale Zootechnicznym Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu, które ukończyła w 1968 r. Stopień doktora nauk rolniczych nadała jej Rada Wydziału Zootechnicznego Akademii Rolniczej w 1970 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Badania nad poprawą wartości pokarmowej mieszanki treściwej dla młodych cieląt poprzez preparowanie jęczmienia oraz dodatek syntetycznych aminokwasów i glukozy” (promotor – prof. dr hab. Jerzy Preś).

Na podstawie dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej pt. „Żywieniowe i fizjologiczne implikacje zastosowania żyta, grochu, antybiotyków jonoforowych oraz natłuszczenia pasz białkowych w żywieniu starszych cieląt” w 2003 r. uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie zootechniki. 1 stycznia 2008 r. została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego.

W 1986 r. odbyła półroczny staż produkcyjny w Kombinacie PGR Leśnica, w 1988 r. staż krótkoterminowy na Uniwersytecie w Nowym Sadzie (Jugosławia); uczestniczyła w wyjazdach do Danii, Niemiec i Francji (lata 1994-2001). Brała udział w 30 konferencjach naukowych.

Była promotorem 28 prac magisterskich oraz 1 doktoratu. Wykonała 3 recenzje artykułów dla czasopism zagranicznych.

Była autorką 168 artykułów, w tym 81 oryginalnych prac twórczych. Była współautorką podręcznika „Planowanie i organizacja hodowli zwierząt gospodarskich. Wybrane zagadnienia”.

Była przewodniczącą Wydziałowej Komisji ds. Badań Naukowych oraz członkiem Wydziałowej Komisji Wyborczej.

Została odznaczona Medalem 40-lecia PRL, Złotym Medalem za długoletnią służbę oraz odznaką „Zasłużony dla Akademii Rolniczej we Wrocławiu”, była również wyróżniona 9 nagrodami Rektora.

Profesor Agnieszka Szyszkowska zmarła 15 marca 2025 roku.

źródło: http://muzeum.upwr.edu.pl/muzeum/2_2/index.php?_pcid=2&_sb=S&_emid=490

Prof. dr hab. Ewa Słota (1942-2025)

Ewa Słota urodziła się 8 czerwca 1942 roku w Przemyślu. W roku 1964 ukończyła studia wyższe na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego, kolejny stopień naukowy – doktora nauk rolniczych uzyskała na Akademii Rolniczej w Krakowie w roku 1974, a stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie zootechniki nadała Jej Rada Naukowa Instytutu Zootechniki w 1999 r. W 2003 roku otrzymała tytuł naukowy profesora nauk rolniczych, nadany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Swoją karierę naukową prof. dr hab. Ewa Słota związała z Instytutem Zootechniki, w którym pracowała od 1964 roku aż do przejścia na emeryturę w 2010 r. W latach 2001-2010 pełniła funkcję kierownika Działu Imunno- i Cytogenetyki Zwierząt. Ponadto, w latach 2011-2013 była zatrudniona jako profesor zwyczajny na Wydziale Biotechnologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, wykładała również na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie oraz Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

Profesor Ewa Słota, w początkowym okresie zajmowała się badaniami polimorfizmu antygenowego krwi u zwierząt gospodarskich, współorganizując krajowy system kontroli rodowodów bydła na bazie grup krwi. W latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku rozpoczęła, bardzo nowatorskie w tych czasach badania cytogenetyczne zwierząt gospodarskich i dziko żyjących. W wyniku prowadzonych badań zostało zdiagnozowanych szereg przypadków aberracji kariotypu, co stało się podstawą do opracowania krajowego systemu kontroli kariotypów buhajów, którego była współautorem. Oprócz badań z zakresu cytogenetyki klinicznej prowadziła prace mające na celu ocenę polimorfizmu chromosomów i ich wyspecjalizowanych regionów. W kolejnych latach prof. Ewa Słota rozwijała badania cytogenetyczne, wprowadzając w nich metody molekularne. Wraz ze swoim zespołem realizowała badania z zakresu tworzenia fizycznych map genetycznych. Pod Jej kierunkiem doskonalono również system kontroli rodowodów bydła i koni, wprowadzając markery molekularne u tych gatunków. Prowadzone prace miały charakter poznawczy,

ale równocześnie znalazły zastosowanie w praktyce hodowlanej. W ramach badań o charakterze użytkowym opracowała molekularną metodę wykrywania białka bydlęcego, a następnie owczego w mieszankach paszowych, poprzez identyfikację fragmentu mitochondrialnego DNA.

Profesor Ewa Słota była autorem i współautorem 380 publikacji, w tym ponad 100 w czasopismach z listy JCR oraz podręcznika akademickiego, który do dzisiaj jest podstawowym podręcznikiem z zakresu cytogenetyki zwierząt. Również kształcenie kolejnych pokoleń naukowców stanowiło ważny element dorobku prof. Ewy Słoty – była promotorem w dziewięciu przewodach doktorskich. W Jej zespole pięć osób uzyskało stopień doktora habilitowanego, a dwie – tytuł profesora.

Prof. dr hab. Ewa Słota była wieloletnim członkiem Polskiego Towarzystwa Genetycznego (1970-2010), a w ramach tego towarzystwa – Przewodniczącą Sekcji Cytogenetyki Zwierząt (1990-2010). Była również czynnym członkiem Międzynarodowego Komitetu Standaryzacji Chromosomów Owiec (1983-1985). W latach 1995-1997 i 2001-2010 była członkiem Rady Naukowej Instytutu Zootechniki PIB. Od 2000 do 2008 r. była członkiem II Lokalnej Komisji Etycznej w Krakowie. W latach 2001-2010 pełniła funkcję Redaktora Naczelnego czasopisma *Annals of Animals Science*, wprowadzając go w 2008 roku na listę filadelfijską.

Za swoje wybitne osiągnięcia naukowe i działalność na rzecz rozwoju nauki w Polsce została uhonorowana nagrodą Ministra Edukacji Narodowej oraz wielokrotnie nagrodami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Odznaczona została również Złotym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W życiu pozazawodowym jej zainteresowania koncentrowały się na hodowli psów. Była konsultantem w hodowli wilczarzy irlandzkich „Sagitarus”, posiadała też psy rasy Terier szkocki i Glen of Imaal Terier oraz dwa koty. Wiele czasu spędzała w letnim domu na Kaszubach, a na emeryturze przeprowadziła się do domu w Bielsko-Białej, gdzie stworzyła i pielęgnowała piękny, kwietny ogród, w którym odpoczywała w słoneczne dni.

Odejście Pani Profesor to ogromna strata dla środowiska naukowego. Na zawsze pozostanie w naszej pamięci jako oddana badaczka, nauczycielka akademicka i serdeczna koleżanka.

*Opracowanie: prof. dr hab. Monika Bugno-Poniewierska
Zdjęcie: mgr Mariusz Kościelny*

Dr hab. inż. Adam Traczykowski (1952-2025)

Adam Traczykowski urodził się 24 listopada 1952 roku w Kowalewie Pomorskim. Po ukończeniu IV Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu rozpoczął studia na kierunku zootechnika w Instytucie Zootechniki Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy. W 1976 roku obronił pracę magisterską i został zatrudniony w Katedrze Zoohigieny i Weterynarii w Instytucie Zootechniki ATR w Bydgoszczy na stanowisku asystenta, a od 1980 roku – starszego asystenta.

W tej samej uczelni w 1984 roku, pod kierunkiem prof. dr. hab. Juliana Piotra Kluczka, obronił pracę doktorską pt. „Wpływ mikroklimatu na poziom związków azotowych w surowicy krwi krów mlecznych”. Po uzyskaniu stopnia doktora objął stanowisko adiunkta w Katedrze Zoohigieny na Wydziale Zootechnicznym.

Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie zootechniki uzyskał w 1997 roku na Akademii Rolniczej we Wrocławiu, na Wydziale Biologii i Hodowli Zwierząt, gdzie złożył kolokwium habilitacyjne. Tematem rozprawy było: „Kształtowanie się wskaźników hematologicznych i biochemicznych krwi oraz wyników wychowu cieląt w zależności od sposobu ich utrzymania po porodzie i mikroklimatu pomieszczeń”.

Od 2000 roku był zatrudniony na etacie profesora nadzwyczajnego ATR w Bydgoszczy. W latach 2000-2015 kierował Katedrą Higieny Zwierząt i Mikrobiologii Środowiska, a następnie, po zmianach organizacyjnych w Uniwersytecie Technologiczno-Przyrodniczym im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, został kierownikiem Zakładu Higieny Zwierząt i Mikrobiologii Środowiska. W latach 2002-2005 pełnił funkcję dziekana Wydziału Zootechnicznego ATR w Bydgoszczy.

Działalność badawczą Profesor koncentrował na zagadnieniach związanych z optymalizacją środowiska hodowlanego. Prowadził badania z zakresu mikroklimatu pomieszczeń inwentarskich, profilu metabolicznego zwierząt, intensyfikacji produkcji zwierzęcej, ryzyka skażenia środowiska naturalnego gnojowicą, a także zastosowania mikroelementów i probiotyków w żywieniu zwierząt.

Dorobek naukowy Profesora Adama Traczykowskiego obejmuje 137 prac opublikowanych w czasopismach naukowych, 4 podręczniki oraz ponad 70 doniesień wygłoszonych na konferencjach krajowych i zagranicznych. Był także autorem ponad 100 artykułów popularnonaukowych, w których poruszał istotne zagadnienia związane z żywieniem i utrzymaniem zwierząt gospodarskich.

W latach 2000-2002 kierował badaniami prowadzonymi w Katedrze Higieny Zwierząt i Mikrobiologii Środowiska we współpracy z Uniwersytetem w Hohenheim w ramach umowy polsko-niemieckiej pt. „Strategia higieny w produkcji zwierzęcej (hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu)”.

Pasją Profesora była popularyzacja nauki – dążył do tego, by jej najnowsze zdobycze jak najszybciej znajdowały odzwierciedlenie w praktyce. W latach 1996-2006 był wydawcą i współautorem cenionego przez hodowców miesięcznika „Informator Paszowy”. Przez całe życie łączył naukę z praktyką, teorię z działaniem, a słowo z odpowiedzialnością. Potrafił godzinami rozmawiać z hodowcami, słuchać ich potrzeb i wspierać swoim doświadczeniem w codziennych wyzwaniach. Cieszył się ogromnym szacunkiem środowisk związanych z produkcją zwierzęcą.

Profesor był członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego oraz Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego. W listopadzie 2000 roku został powołany na eksperta Podkomisji Nadzwyczajnej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej ds. rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o środkach żywienia zwierząt.

Warto podkreślić jego ogromne zaangażowanie w działalność dydaktyczną. Wypromował 2 doktorów, był promotorem 40 prac magisterskich oraz 27 inżynierskich, a także recenzentem wielu prac dyplomowych. Potrafił dostrzec potencjał studentów i inspirować ich do zdobywania wiedzy oraz wykorzystywania jej w szeroko rozumianej praktyce rolniczej. Przekazywał studiującym nie tylko wiedzę z podręczników, ale także uczył uczciwości, rzetelności i szacunku do drugiego człowieka. Prowadził dyskusje, które często wykraczały poza ramy programu nauczania. Wielu studentów zawdzięcza Profesorowi Traczykowskiemu wybór ścieżki zawodowej.

Był postacią powszechnie znaną i lubianą – zawsze uśmiechnięty, nigdy nie odmawiał pomocy. Jako człowiek rzetelny i prawy, przez lata pracy na uczelni zyskał wielu przyjaciół i znajomych.

Profesor zmarł 25 kwietnia 2025 roku. Jako Kolegę, Przyjaciela i Nauczyciela pożegnała Go wspólnota akademicka Politechniki Bydgoskiej w dniu 6 maja 2025 roku, dziękując za wszystkie wspólne lata pracy.

Opracowanie: dr hab. inż. Katarzyna Budzińska, prof. PBŚ; dr inż. Anita Jurek

Kalendarium konferencyjne

Wydarzenie	Data i miejsce
KRAJOWE	
Konferencja „Wylęgarnia 2025” www.infish.com.pl	11-12 września 2025 r. Olsztyn
LXXXIX Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego „Rolnictwo precyzyjne i chów przyjazny środowisku” https://ptz.pbs.edu.pl/pl/ZJAZD-PTZ/LXXXIX-Zjazd	17-19 września 2025 r. Bydgoszcz
50. Sesja Naukowa Komisji Fizjologii i Żywienia Zwierząt KNZiA PAN „Żywienie zwierząt w obliczu wyzwań współczesnego świata” https://www.50sesja.pl/	22-24 września 2025 r. Warszawa
MIĘDZYNARODOWE	
2025 PSA Annual Meeting https://poultryscience.org/news-and-events/conferences/annual-meeting	14-17 lipca 2025 r. Raleigh, USA
Aquaculture Europe 2025 www.aquaeas.org	22-25 września 2025 r. Walencja, Hiszpania
76th EAAP 2025 European Federation of Animal Science https://www.cmi.at/en/eaap-2025	25-29 sierpnia 2025 r. Innsbruck, Austria
XXXV Międzynarodowe Sympozjum Polskiego Oddziału Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej PB WPSA połączone z 9th International Scientific Symposium „POULTRY DAYS 2018”, które odbędą się pod hasłem „Nauka praktyce – praktyka nauce” https://urk.edu.pl/aktualnosci/xxxv-miedzynarodowe-sympozjum-polskiego-oddzialu-swiatowego-stowarzyszenia-wiedzy-drobiarskiej-pb-wpsa-polaczone-z-9th-international-scientific-symposium-poultry-days-2025-185.html	8-10 września 2025 r. Kraków
XXth European Symposium on the Quality of Eggs and Egg Products and XXVIth European Symposium on the Quality of Poultry Meat https://eggmeat2025.com/	14-17 września 2025 r. Zadar, Chorwacja
8th EAAP International Symposium on Energy and Protein Metabolism and Nutrition (ISEP 2025) https://isep2025-fbn.de/	15-18 września 2025 r. Rostock-Warnemünde, Niemcy
13th European Symposium on Poultry Genetics in Gdansk https://www.espg2025.org/	8-10 października 2025 r. Gdańsk

Redakcja: Brygida Ślaska, Anna Wójcik, Paweł Konieczka,
Eugeniusz Grela, Maciej Murawski, Bogumiła Pilarczyk,
Kamila Puppel, Maria Siwek-Gapińska, Tomasz Szwaczkowski,
Zdzisław Zakęś, Grzegorz Żak, Krzysztof Kowal

Kontakt: promocjaZiR@up.lublin.pl

Skład i łamanie – Joanna Płużańska

Projekt okładki – Krzysztof Kowal

*Grafika na okładce została wygenerowana przez sztuczną inteligencję
DALL-E, narzędzie opracowane przez OpenAI*

Sponsor wydawniczy

